

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.
Telefon-szám: 119.
Hirdetések és előzetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felolvasó szerkesztő és kiadótulajdonos:
FÉNYES LÁSZLÓ.

Előzetési árak:
Egy évre 18 Kor. — Fél évre 8 K. — Negyedévre 4 K.
Egyes szám ára 10 fillér.
A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton, este 6 órakor

A kis emberek.

A kis emberek létezése és nevük eredete a világ történelem két külön-külön eseményéhez fűződik. Amaz körülbelül Noé bárkájá révbe érésének, emez Darányi Ignác miniszterségének időpontjához van köve. Az előtt is megvoltak ezek a kis emberek, csak rabszolgáknak, jobágyoknak, parasztnak, hivaták őket, most azonban, — demokráciák vagy mi az ördögök vagyunk — melljük sorakoztatjuk mindazokat, a kik gyöngék az igaztalansággal szemben s így, en masse, elneveztek őket kis embereknek.

Ez az elnevezés azután olyan, mint az ajton előtt a lábszönyegbe, figyelmeztetőleg belé szőtt felhívás: Kérem! Tessék csak belétozni a lábát egész szabadon, arra való ez.

A kis ember jó arra, hogy dolgozzék, hogy az adót pontosan és erején felül megfizesse, hogy három évet szolgáljon a katonaságnál, a hol más egy évig mulat, hogy a törvény teljes szigorát alkalmazzák vele szemben, ha vét a törvény vagy a társadalmi rend ellen s végül, hogy ünnepi alkalmakkor és nyilvános gyűléseken szónoklatokat mondjanak róluk, a miért megtapsolják — a szónokot.

Hallván ezeket a szép orációkat, mindig várom, hogy e kis emberek közül egyszer valamelyik imígyen fog kiáltani: téns ur, csakugyan kis ember szeretnék lenni, — ha az nem volnék.

A viszonság kedviért már most én szeretnék tartani egy szép orációt a kis emberek nevében a többiekől, mivelhogy éppen van reá alkalom itt, a mi kicsiny

körünkben is. Ez egyszer legalább, urak, nem a szónokot fogjátok üjenezni, hanem azokat, a kikről szó leszén.

Egyik hipokrita berendezkedése társadalmunknak, hogy papíron egyenlökké teszi az embereket, a kik a valóságban, soha nem voltak és még igen sokáig nem lesznek egyenlők, részben különböző kulturális fajsúlyuknak miatta, részben anyagi erejük óriási különbségei folytán. Már pedig a jogok értéke a szellemi és anyagi javak arányában hatványozódik.

Ha igazan méltóztatik adni e kétségbe vonhatlan is igen egyszerű filozofiai tételnek, úgy beméltóztatnak látni, hogy a törvények naiv és becsületes jóakarata hiába való küzdelem a kis emberek érdekében, ha csak maga a társadalom — a saját maga jól felfogott érdekében, is és etikai szempontokból — nem érzé szűkségét a különbözőségek nivellálásának.

Tessék azt venni, hogy véletlenül nem Vadkerty József plebános úti úgy arczon a kis Kovács Pistit, hogy ezt operálni kell, hanem fordítva történik a dolog. A Kovács Pisti apja úti markos öklével szemben Vadkerty ur unokahugának a gyermekét. No hát ezt a Kovács Pisti édes apját úgy elítélik, hogy gyönyörűség lesz nézni.

Hogy egy doktor nyolcz napon át felejtse el meglátogatni egy úri kliens gyermekét, nos, az nem is lehetséges. Ilyen bizarr példákat már fel sem hozok. Mutasson nekem valaki egy esetet.

És tessék mutatni egy esetet, hogy ha egy főhadnagy megy be a zsidóhítközség kapuján, a kapu körül álló zsidók azzal üdvözlőnek a főhadnagyot: — „Takarodjék ki, nincs itt helye minden bűdös katonának.”

Ugy e bár, a milyen komisz dolog volna ez, olyan lehetetlen. Pedig a fordítottja megtörténik, úti figura docet. Hol van hát az az egyenlőség?

Világos tehát, hogy a míg minden papa és minden doktora és minden más egyéb rendű és rangú polgára ez országunk tényleg olyba nem veszi a kisenbert, mint a maga-fajtája belit, hát azokat a törvényt csak arra lesz jó, hogy ha majd sok, sok idő múlva, a jövő századok Caap Stefániaja megkérdezi a kis nebulót: mond meg fiacskám, mi volt az az irtoi malaszt? a kis fiu egyest kapjon az 6-óri történelemből, reá felelvén: Magyarország törvénykönyve és hatóságainak rendelet-tára.

Ne tessék urak, háborogni a beszédelem. Nem szép, nem óriási, az igaz, de igazság és rólatok szől.

Urak, az amugy is világszerte való elégtelenség megmozgatja a tömegeket s ha egyszer az a bolond nagy tömeg együtt, egyszerre talál megmozdulni, úgy össze roppant bennünket, mintha sohasem léteztünk volna. Az izgatók, a kik a nép nyomorát és szerete téltlenül heverő energiáját a maguk apró céljaikra igyekeznek felhasználni, vagy a fanatikus és a termézet rendjét bevárni nem tudó agitátorok amugy is napról napra és évről évre jobban terjesztik a szocialdemokracia elveit, az anarchizmust és a gyűlöletet minden ellen, a mi kiváló. És a polgári társadalom napról napra adja nekik az alkalmas anyagot, csóva gyűjtására.

Minden modern és a dolgok mélyére látó ember tisztában van vele, hogy a mostani társadalmi rend véget fog egykor érni. Csak az a kérdés és ez függ a mai társa-

TÁRCZA.

Mese a csunya asszonyról.

A szobában már egészen besötétlett, lámpát nem akartam gyújtani, úgy szerettem ezt a misztikus félhomályt, mely észbe juttatja az embernek a múltat, mely kedves, vidám, vagy szomorú, látja maga előtt élete szereplőit, jó vagy rossz világításban de ritkán az őszinte valóság és, tisztá átható fényében.

Becsuktam a piroskötésű könyvet, mely tele volt modern témával, szépasszonyú históriákkal s azon gondolkodtam, miért irnak az írők örökké hazugságról, eszalfaságról, ámitásról, miért irnak örökké ünnepeket szépségekről, miért keresik ezekben a nagy, örök probléma, az asszony megfőtését.

S eszembe jutott egy kis mese.

A nyáron Tára-Füred környékén töltöttem néhány hetet, egy budapesti barátommal, kinek az orvosa hegyi levegőt ajánlott. Nagyon szerettek egymást, meg én is halvány voltam egy kiesit a főváros föjtő, füstös levegőjétől, hát elvitt magával.

Igaz, hogy így nagyon keveset érimkezünk, mert ő egész nap a kertben lévő függőágyban lustálkodott, én azonban, ki fiatalabb és egészségos voltam, kitűnő tudóval bírtam, naposszat egyedül barangoltam a hegyekben és erdőkben.

Egy ilyen magános séta alkalmával, véletlenül megismerkedtem egy édes kis lánnyal s csakhamar barátságot kötöttünk. Megmondta, Hidasz Jolánkának hívják 16 éves és Szombathelyen lakik a nagymamájával, de a nyárra idejöttek ebbe a gyönyörű hegyközségbe. Ott laknak közvetlen a mi villánk szomszédságában, abban a renek magyarstyűd kis nyári lakban, melynek impozáns s megis oly könnyed vonalai, annyira megárazták figyelmemet már az első napon. De kérdészködszemre csak annyit tudtak válaszolni, hogy ott egy öreg méltóságú asszony lakik egyetlen unokájával.

Együtt mentünk hazafelé s én szótlanul hallgattam a kis lány csasogását:

— Kisasszony én már oly régen ismerem magát, mikor idejöttek s hallottam hogy Budapestbe, úgy örültem, hogy majd megismerkedünk. Mikor reggel lejött a kertbe azzal a szép, sápadt hölgygyel, — talán testvéreje?
— Nem, barátóm.

Meg azzal a fehér ágárral, oly vágyódva kukuskáltam át magára. Látja nekem síces senkim a nagymamám kivül, nincsenek testvéreim, barátóm. Oh magát úgy szeretem, már az első pillanatban oly vonzódom találtam. Nagymamának is annyit beszéltem mármint arról, olyan kíváncsi ő is, szeretné megismerni. Ugy-e majd megengedi, hogy bemutassam neki? Ugy-e?

Már a kertajtónál állunk s azzal buszunk, hogy holnap ő felvisz a nagyannyához.

Megvallom, nem igen örültem a kiütemtésnek, mert azt hallottam, hogy nagyon arrogans gögös asszony, de hát ennek az édes, bohó kis lánynak a kedviért meglettem s mondhatom, nagyon kellemesen csalódtam.

Ezután már gyakrabban felkerestem az öreg asszonyt barátommal együtt, kit még lánykorában mutattak be egy bálon Hidaszának lady patronésnek.

Egy eszuya, esős délután is odaát voltunk. A ködös, hideg idő mindannyiunk kedvére ölmöknét nehezedit, meg Jolánka, a csasogó édes kis haba is szomorúan gunnyasztott a hintaszékben.

Egyszerre csak hirtelen felugrott, zsá-molyt húzott nagyannya lába elé s leült. Borzas, fekete fejecskéjét odahajította az öreg asszony ölébe s úgy nézett rá nagy özike szemével, kérve, könyörögve. Tudta a kis huszontalan, hogy ennek a tekintetnek nem lehet ellentállni.

— Nagymama mesélj, mesélj édes nagymama arról a csunya asszonyról, a kikről már egyszer elkezdted, de abba hagytad, hogy még gyerek vagyok, még nem értem meg. S eskö-köta, zörögatta a nagyannya kezét, odaszorította arczához és hitelegve duruzdolt, mint egy kényes kis cizeza.

A nagymama pedig mesélt:

dalomtól: békés, rendes fokozatos átvaltozás útján-e, vagy erőszakosan, rérről és nyomorral, egy egész világra kiterjedő guillotin uralommal-e?

Természetesen, ha ezeket az egyszerű és hétköznapi igazságokat megírja a sajtó, akkor az hibás és nem a Vadkerti Józsefnek, a kik követik a tényeket, a melyek magukban is elég igazok.

Urak jól lesz vigyázni és a szerint cselekedni, a mint azt a belső modern eszék diktálja, a mely csak műveltségi fokozatokat ismer, de különbségeket az emberi jogokban nem.

Éljenezetek hát urak, ne engem, de a kiktől szóltam.

HIREK.

Kaszárnya affair.

— A „Székesfehérvár” tudósítójától. —

Az elmúlt hét végén, szombaton délután kinos mezdinas játszódtól le a 17. honvédered lakatnyájában. Az incidens polgár és katonától képtel volt le a s most vizsgálát tárgyat képtel egy katonai, mint a civil hatóság részéről.

Alább részletesen elmondjuk a történetet, most csupán azt jegyezzük meg, hogy polgárság és katonaság közt Székesfehérváron mindig jó viszony állott fenn, indokolatlanul megbontani ezt a jó viszonyt vétek volna. Ezt azonban nem tudósítás lehet elérni, hanem inkább az eset nyílt és becsületes elmondásával. Lesznek, a kik okuknak belőle.

Az eset a következő:

Szombaton délután 3 órá tájban *Auerbach* Jakab helytörténeti, *Massanek* Lénköt, *Massanek* Részó kir. tábla bíró leányát eljegyezte dr. *Piufisch* Oszkár fővárosi ügyvéd.

Windisch István helybeli kultúrmezőnek jegyet váltott *Boronkay* Mariskával, *Boronkay* Lajos földbírók leányával Somogy-Kutásról.

Védkezés egy bécsi cég ellen. A negyvenes-ötvenes években Magyarországon és Ausztriában az egyetlen életbiztosító intézet a bécsi „*Allgemeine Versicherungs-Anstalt*” volt. S így érthető, hogy annak még most is sok magyar tagja van. Valószínűleg Fejérmegyében és Székesfehérváron is lesznek s csak ezek érdekében közöljük az alábbi ismerős és feltétlenül megbízható helyről vett következő felhívást:

Volt egyszer egy asszony, meg egy férfi. A férfi szép volt, gyönyörű szép, az asszony pedig csunya, nagyon csunya. Csak egy volt szép a csunya asszonyon: a haja. Oh, mert ez gyönyörű volt! Ha kibontotta, végigfolyt vézna kis alakján s mint egy hatalmas palást úgy borította be. És ha a napsugarak inceskedve siklottak rajta végig, olyan volt, mint egy aranyptak.

És ez a szép ember szerette ezt az ő csunya asszonyát, szerette halvány arczát, szomorú szemét, jószágát, hűségét, de legeslegjében a szép, szőke haját. Orvosszatt el tudott benne gyönyörködni, esodlatá hágy selymét, aranyfiosolását . . .

És ez a csunya asszony boldog volt, nagyon boldog. Nem jart szédül. Hisz bekötözött lábába az örök tüdőasszonya. Szobájában énekel a kamrija az ő esodás hangján, érthetetlen dalokat.

De az asszony megértette és mosolygott.

Hát a madár is tud szeretni?

Kertjében jázmin, tubarózsa pompázott, hajladozott egymás felé. Hát a virágoknak is van szívök?

Egyszer aztán történt valami.

Gyönyörű májusi alkony volt. A nap vörvörösön bukkott le a nyugati égbolton, ezer aranyugárt hagyva maga után, mint egy nagy

— Főhadnagy ur, művelt embernek nem való így beszélni.

A tiszt ekkor káromkodni kezdett s még jobban szidta a zsidókat és az Istenüket. A fiatal ember ekkor már kint volt a kapun s az utazáról megtorlasképpen egy itt reprodukálhatlan kifejezést mondott, a mely a főhadnagyról és a zsidókra vonatkozik. A főhadnagy parancsot adott ki, hogy Strassmant hozzák vissza. Két közlegény utána futott az utját szintén szaladásra vett Strassmannak s a liget sarkán utóértek és megragadták.

A katonák erőszakkal vitték be Strassmant a lakatnyába, a melynek kapujában az ott levő tisztek közül most egy másik tiszt *Kimvót karddal* várta. A fiatal ember látva a támadó szándékot, megragadta a tiszt kardját s csak a többiek közbelépése akadályozta meg a vérontást.

Strassmant azonban az előbb említett főhadnagy fölvitette az őrszobába s fogva tartotta. Mintegy negyed órá fogság után, mindkét fél szerencsésjére, egy higgadt tiszt, a ki különben nem volt tanuja az esetnek, megtudta a dolgot s azonnal a főhadnaghoz sietett, intézkedvén, hogy Strassmant szabadon boessák.

Ez az eset a maga száraz egyszerűségében. Strassmann személyes szabadság megsértése miatt, a főhadnagy pedig becsület sértése címén emeltek panaszát egymás ellen.

Akár memyire is a további békés egyetértésnek vagyunk a barátai, egy megjegyzést még sem halgathatunk el. Az állam az adófizető polgárok zsebéből talán még sem azért fizeti a tiszt urakat, hogy egy másik polgárról per „büdös zsidó”, „bugyros zsidó” beszéljenek.

Eljegyzések. Az idei bálók egyik déledgetett helyett, *Massanek* Lénköt, *Massanek* Részó kir. tábla bíró leányát eljegyezte dr. *Piufisch* Oszkár fővárosi ügyvéd.

Windisch István helybeli kultúrmezőnek jegyet váltott *Boronkay* Mariskával, *Boronkay* Lajos földbírók leányával Somogy-Kutásról.

Védkezés egy bécsi cég ellen. A negyvenes-ötvenes években Magyarországon és Ausztriában az egyetlen életbiztosító intézet a bécsi „*Allgemeine Versicherungs-Anstalt*” volt. S így érthető, hogy annak még most is sok magyar tagja van. Valószínűleg Fejérmegyében és Székesfehérváron is lesznek s csak ezek érdekében közöljük az alábbi ismerős és feltétlenül megbízható helyről vett következő felhívást:

szellem, mely halála után is beragogja lelkünkkel, mert halála után is beragogja lelkünkkel örök fényével.

Az asszony a kertrészlethez támaszkodva, türelmetlenül nézett a kanyargó ösvényre, mely soká jön az ura.

De lám, felbukkant a fordulónál a férfi delezér alakja . . . s mellette egy tünnemény.

A sápadt kis asszony szédülve kapaszkodik meg a rácsban, hogy el ne essék. Izó szemmel, száraz ajakkal, hűve bímulja a két alakot. Lába gyökereit veri, nem bír megmozdítani.

Azok már itt vannak, a tünnemény mosolygva nyújtja neki púta, meleg kis kezét, ragyogó tekintete végigsiklik az asszonyka halvány arczán, vézna alakján és halkán felnevet. A csunya asszony összeborzadt erre a kacsajra.

Felve nézett fel a syrén magas, karsu termétre, kreol arczára, csillogó sötét szemébe, mely oly pokoli önhittséggel ragyogott: enyém ez a te gyönyörű embered, hiába minden örökösödésed, hűségöd, jószágod, hiába csillog arany hajad, ha rám tekint, téged elfold. Pedig én rossz vagyok, én nem szeretem, csak hódolata hízog, ha megmonom elkergetem.

És hágy, alt hangja, mint egy fülbemászó muzsika esengett: eltévedtem az uton, ta-

Előkelő állású férfiak és egyszerű polgár emberek mintegy ötvenen Budapesten az Eszterházy-utca 1. számú egyetemi épületben a napokban értekezletek gyűlések, melynek az volt a célja, hogy veszélyeztetett anyagi érdekek hálathatos istápolására módot és eszközt tarentsenek. A bécsi „*Allgemeine Versicherungs-Anstalt*” igazgatóságának tiltakpásai és helytelen gazdálkodásáról folyt a szó, arról az életbiztosító intézetről, mely 1824-ben beállított, mikor hazánkban éppen nem, de hasonló ellátást nyújt egyesület még Ausztriában sem volt. Ez magyarára meg, hogy a bécsi intézetnek 1824-től 1850-ig tízezerrel több magyarországi tagja lett, kik ma már mind káros egyének, s az értekezleten megjelent budapesti tagok közül ötvenkét éves volt a legfiatalabb, mivel 1850-ik éven túl már nem vett fel többé az intézet tagokat. A fölhangozott súlyos érvek és beható eszmerése után az értekezlet elhatározta, hogy az érdekeltek jogainak védelmére „A bécsi *Allgemeine Versicherungs-Anstalt* magyarországi érdekelteinek *védőegyesülete*” című egyület alakít s az adósságbilakok elkészítésére s más egyéb munka elővégzésére nyolcz tagú bizottságot választott. Ennek tagjai: *Vajnarovics* Sándor alldörnyag, *Hideskúthy* Sándor nyug. ezredes, *Vaymár* Lajos nyug. őrnagy, *Kapuy* Imre m. kir. zöfőhadnagy igazgató, *Klein* Gyula műegyetemi tanár, *Nagy* Miklós a „*Vasárnapi Újság*” szerkesztője, *Tóth* Mórész a közúti vasút tisztviselője, *Sztrótkó* Gusztáv magyar államvasutó főosztályos és *Concha* Károly budapesti lakosok, a kik a bécsi „*Allgemeine Versicherungs-Anstalt*”-nak 1824—1850-ig beiratkozott magyarországi tagjai arn kéri, hogy az alakított egyesületbe saját jól fölfogott érdekeikből legyenek be s ebbeli szándékukat nevik, állásuk és lakásuk pontos közléseivel egyetemben a bizottság egyik tagjához: *Tóth* Mórészhez (Budapest, V. Lipót-körút 22. sz. IV. emelet 7. ajtó szám alá) küldendő levélben *mennek előbb közölők*.

A bécsi intézet ugyanis közgyűlését folyó évi május hó 25-én tartja meg s akkora a további tonak gazdálkodást ügyel, nem akáro magyar egyesület a hasonlóképpen védekező poszonyi, reichenbergi, grazei stb. tagtársakkal együtt hatalmas és döntő elhatározásra készül, a mi csak egy lehetséges, ha a magyar érdekeltek is mezmozdulnak s tonorolésükkel a védekezésre kezét nyújtanak.

A helybeli és megyebeli tagok és érdekeltek szíveskedjenek *Keresztes* Zsigmond helybeli dívatár-kereskedésében (Székesfehérvár, Városházánál, saját háza) jelentkezni.

Önkéntesek vizsgálja. A m. kir. 17. számú honvédered helyben levő önkéntes iskolájában vasárnap este tartják, ki a szokásos külsejű eszillagokat. Harmincznégy önkéntesből huszonegy lépett elő zibadess és pedig a következők: *Bolmizky* József, *Eötvös* József, *Farkas* Zoltán, *Fábr* Ferenc, *Förgecs* Mihály, *Keppich* Bela, *Kovács* Mihály, *Krausz* Ernő, *Laky* Lajos, *László* Aladár, *Lechner* Nándor,

állkozott az urával s ő oly sokat mesélt örölr, otthonáról, hogy kiváncsi lettem, boessón meg, hogy betolakodom szentélyébe, maga olyan boldog, hadd gyönyörködjem egy kiesi s megismogatta a széke háta.

A csunya asszony szíve összeszorult; ugy szédül, tán a jázmin bálító illatától, vagy a másik asszony tekintetétől, keze érimésétől?

Ettől a naptól kezdve a csunya asszony mindig szomorúbb és szomorúbb lett, arany-haja kihullott bánatában s a férfi már ez sem kötevé otthonához.

Az a szép fekete ördög gyötrellenül ragadta el a halvány asszony egyetlen boldogságát. S ő éret nem éte tul. Csodáesen halt meg, egy panasz, egy jajszó nélkül s az a szép ember, az a gyönyörű férfi még csak meg sem siratta kis áldozatát. Miért?

Hisz az a fekete mindenért kárpótolta.

Egy napon fenn az égbén azt a fogvart kérte a csunya asszony az Egrek Urától, hadd tekintsen le a földre, hadd lássa meg boldog-e az a férfi, kit ő ott hagyott, boldogga tette-e az a fekete szíren az ő bálványát?

S mit látott? egészen beleborzadt,

Leborult az Ur lába elé ugy könyörgött, engedje vissza a földre, nem hosszú időre, csak addig, a mig ott lenn valakinek oly nagy szüksége van rá.

Schwarz Endre, Szabó János, Torkán Lajos, Török Jenő, Ziffer Gyula (a 17. csernéd), Ressenhofer Frigyes, Régl Antal, Schobel Imre, Ettinhausner Kálmán, Novoszták József (a 18. csernéd). Az önkéntesek most ezüzdik-höz vonulnak vissza.

— A székesfehérvári-szombathelyi szinkrét idő rendben első társulata márczius 29-én vonult be Kőszegre. Ugyiltszik, kedvező auspiciumok tekintenek Kunhegyi Miklós felé, mert mint nekünk írják, a kis városban hatvan bérlet alakult a társulatnak és az első három nap előadását né házak előtt folyt le. Kunhegyi a nyár folyamán fog előkezülni a téli szezonnal, most Kőszegen a következő repertoirt játsza végig:

Csárda vírháza. — Kornevillai harangok. — Sasok. — Hőféreg. — Kis almuszi. — Svihákok. — Flórika szerelme. — A bor. — Pénzt vagy életet. — New-York szépe. — Jupiter és társai. — Asszonyregiment. — Siroki románca.

A mint látható az ujdonságokkal nem nagyon sietett eddig Kunhegyi.

— **Halalozás.** Flammenbergi Brenner Jánoszlav nyug. honvédezésre, ki hosszabb ideig a helyben állomásozott. k. vir. 17-ik hónap 29-én czedd parancsnoka volt és általános közszereletnek örvendett, múlt hó 30-án, hűvös-vasárnapján Békés Gyulaón hirtelen elhunyt. A katonán életéről forlú a jelzett nap delutánján még sélén volt, veje: Ruff Ferenc honvédszázados és ennek öccse Ruff Béla, a „Székesfehérvári Takarékpénztár” tisztviselőjével, midőn huzafelé move hirtelen szivgörcsöt kapott. Koesiba ültették, még annyira ereje is volt, hogy veje lakására be tudott menni, de azután mind rosszbabbul lett és csak a reggeli legutolsó órákban orvosi segítségnek, huznya ketszögigval mely részvétet két helybeli ismerősök körében.

— **Passió játékok.** Vasárnap és hétfőn a színház nézőtere egészen a színi szezonnal kezdett hezta emlékeztünkbe. Tudnillik akkor-taj voltak olyan őrsek a padsorok és páholyok, mint most, hogy a derék Allessur ur, külomban tizenhárom estendő óta beülesített, nemetajku magyar honpolgár elhozta hozánk ö-bajor passió társaságát. Valamikor harmincz estendővel ezelőtt lett divattá az a vallásos színijáték, a mikor egyszer az ober-ammerung parasztok évszázados hagyomány szerint, husvétkor eljásztották a világtörténelem legnagyobb tragédiájának ismeretes jelenetét egy néhány elmes impressárió előtt. Azok a jámbor földművelők az ó magok állhatat hitével és gondosságával annyira tökéletesített néma színijátékukat, hogy az a naiv környezetben rendkívül hatást tett. Azóta az ó vallásos és naiv művészetük is a világpiacra került, valódi és

és az Ur megengedte.

Lázbán, önkívületben fetrengett a férfi az elhagyott házban. Folyton a szóp asszonyt hivta, hozzá beszélt, becézte, ádódelgette, majd fenyegette és újra könyörgött hozzá: ne hagyj el, nem bírok nélküled élni, meghalok utánad s az a szírén csak annyit.

A csunya asszony pedig ápolta urát, virrasztolt mellette, figyelte lélegzetét.

Oh, dehogytudta volna ott hagyni, mellette volt a borzasztó krízis idején, mikor a férfi csak a másikkal foglalkozott, ennek a kezét esőskolta s mit állott ki ő ez aiat? Azt megírta egyszerűen, röviden, minden szemrehányás nélkül s otthagya az ura asztalán és visszatért az ógbe.

S az Ur kérdezte: Mit végeztél odalenn a földön? A csunya asszony areza megdicsőült és halkán felelte: megtettem kötelességem.

Odalenn a földön pedig egy fehérhajú, megtört aggyastán bolyong a temetőkben s hívja, keresi meghalt feleségét. Kezében egy papírlapot szorongat, melyről könnyei és esőskái már rég lemosták az írást.

Az emberek kitérnek előle s szánakozva néznek rá. Mindenki grülnék tartja: hogy lelet egy meghalt asszonyt keresni.

Molnár Ilona.

és nem valódi passió játékos társulatok utaztak be Európát, elvezetvén igazi hatás eszközeitek, az az egyszerű, naiv keretet, a melyet most hoztak kell gondolnunk az előadásokhoz, ha méltányolni akarjuk az előadást. A mostani passió játékok voltaképpen nem mások, mint egy-egy híres vallásos festménynek élőképben való bemutatása, több-kevésbé jól elcizirozott számmal és a sok utazástól megpredelzett ógholtalatt. A mi komoly művészet lehetne benne: plasztika és pantomimia, azt nem lehet feltalálni azért, mert a harmincz tagu társulat igazában csak négy tagból áll, a többi a város belüli szuhancokból kerül ki egy-két próba után.

A szin-hatás és a harmonium kíséret, vagy énekkar ájtatos dallamai maradnak tehát hatásestészközül a hatalmas jelenetekhez, a melyek bizonyos, hogy még így is meg-megkapják a szíveket. A husvét vasárnapi előadás, a mely a városi jótkönyv alap jóvedelme volt, kevés számú közönséget vonzott s nem tudott valamelyebb hatást előidézni. Hétfőn a társulat a maga javára tartott két előadást, szintén gyér közönség előtt.

— **Mulatság.** A Székesfehérvári Iparos Ifjak önközpó körének tagjai husvét első napján Kuntler József vendéglőjében, saját pénztáruk javára zártkörű társaságot rendeztek, a mely a várakozások felül sikerült. A mulatság csak a reggeli órákban ért véget. Jelen voltak:

Asszonyok: Bozsák N.-né, Brajda Józsefné, Borza Jánosné, Barbaesi Józsefné, Eekbauer Józsefné, Kaiser Józsefné, Laksz Balászné, Meleg Sándorné, Molnár Venczelé, Német N.-né, Réner Jánosné, Simon Istvánné, Szubin Antalné, Szütes Jánosné, Virág N.-né, Zsigmüller Lajosné.

Leányok: Bozsák Mariska, Brajda Gizella, Borza Flóra, Barbaesi Katica, Jávorszki Mariska, Kaiser Teruska, Laksz Mariska, Meleg Erzsike, Molnár Vilma, Német Katica, Notli Mariska, Reményik Rózsika, Réner Annuska, Simon Erzsike, Szütes Katica, Virág Mariska.

Férfi fizettek: Egy kedélyes asztaltársaság 1 kor. 40 fillér, K. J. Sveta Antal 1-1 koronát, Meleg Sándorné, Eekbauer József 80-80 fillér, Szajbel Antal 60 fillér, Szubin Antal, Szütes Jánosné, Simon Istvánné, Réner Jánosné, N. N. 40-40 fillért, Weiler Miksa, Arany Sándor, Virág Ferenc, N. N. Arany N. 20-20 fillért. A szives adományokért a valamint Öcsényi Farkasnak, ki a rendező jelvényeket készítette.

— **Egy szakkritika bonyolalmi.** A zenekedvelők egyesületének legutóbbi hangversenye alkalmából a „Székesfehérvár és Vidéke” ezülvélt *Hermann Ede* zenetanárt és dirigens-t sulyosan megkritizálván, a tanár egy nyilatkozatot tett közzé. E nyilatkozatban az illető lap véleménynyilvánítási jogának teljes tiszteletben tartása mellett, a zenetanár a lap referensét szakbeli tévedéséről világosította fel, kijelentvén, hogy a legerősebb kritikák is megbűsüll, de csak úgy, ha az, a ki írja, legalább az elemi dolgokkal tisztában van. Egyuttal az igaztalan támadás folytán ért sérelmét a választmányhoz fordult elégtelen ezaljból. Ugyanakkor történt, hogy a Székesfehérvári Hirlapban pedig *Herzeg István* fordírszóság nyilatkozott a „Székesfehérvár és Vidéke” ellen, a mely azután egy szerkesztői üzenetben, — mellőzve a dolog érdemi részét — *Hermann Ede*nek és *Herzeg Istvánnak* azt válaszolta hogy: „humoros dolgokkal nem foglalkozik.” Elkövetkezett a választmányi ülés, a melyről velünk együtt a Székesfehérvári Hirlap is közölt tudósítást. Ez a két tudósítás lényegében körülbelül megögyezik egymással. A mienk így szólt:

„*Hermann Ede* ezután, mint az akkori hangverseny dirigense, a választmány elé terjesztette azt a sérelmét, a mely a „Székesfehérvár és Vidéke” ezülvélt lap részéről érte, a mire a választmány úgy határozott, hogy *Hermann tanárnak* éppen a sérténi akaró cikk szakbeli tájékozatlansága s *Hermann tanár által* közzétett ez rektifikáló közleménye az illető lapban megjelent válasz kibúvója adja meg az elégtelent, minden objektív ember szemében. Ezzel az ülés véget ért.”

A „Székesfehérvár és Vidéke” már most tagnapi számában a következőket közölte:

„A fent említett zenegyesületi választmányi ülésen lapunk részéről senki sem volt jelen, nem lévén tudomásunk az ülésről, ma délelőtt az ott tartózkodó félbírósági elnökök a legilletékesebb faktortól: *Havrának József* polgármestertől, a Zenegyesület elnökétől, a polgármester előadása szerint: *Hermann Ede* zenetanár a neki és *Herzeg István* borbélyegednek szóló szerkesztői üzeneteket mint nehézményt fölhozta a választmányi ülésen, azonban *Havrának József* polgármester, mint előző a nehézményre kijelentette, először, hogy az még nem lehet semmiféle nehézményesnek tárgya, ha valakit együtt említenek egy borbélyegeddel, mert az is ember, mint a többi, — másodsor, hogy a bemutatott szerkesztői üzenet azt bizonyítja, hogy a lap csak komikussá akarta tenni a helyzetet, — nem lát tehát ő semmiféle esetet arra nézve, hogy a választmány itt bármibe is beavatkozassék és ezért a nehézményes fölött napirendre kell térni. A választmány az országgyűlés elős fogadta. Ez a való tényállás a legilletékesebb faktornak: a Zenegyesület elnökének előadása szerint.”

A „Székesfehérvár és Vidéke” által a polgármester szájháza adott szavakat ma délelőtt 11 órára *Havrának József* polgármester a „Zenekedvelők Egyesületének” elnöke magához követte dr. *Lurja Aladár* szerkesztőt, továbbá *Hermann Ede* zenetanárt és *Maron István* egyesületi titkárát s kijelentette, hogy dr. *Lurja Aladár* lapjában nem hűen közölte az általa neki mondottakat, s hogy a választmányi ülésről szóló tudósítás betű szerint úgy felel meg a valóságnak, a mint azt a „Székesfehérvár”, szintén a polgármester előadása alapján leköszölte. Ezzel elégtelent kapott a megserített dirigens s a fureska kis epizód, remélhetőleg az európai békes állapot minden a magyob megrázkódattás nélkül véget ér.

— **Ösztöndij a tanítóknak.** A földművelésügyi miniszter pályázatot hirdet szőlő-és borkészítési tanfolyamra néptanítottak részére. A Fejérmegye területén működő Szent-Endrén lakotajgát a tanfolyamot, mely úgy, mint eddig két részben lesz megtartva és pedig tavaszszal április 28-tól május 10-ig és őszszal október 6-tól 18-ig. A tanfolyamra felvétel mindkét alkalommal 60-60 koronát kapnak utiköltségek és napidíjak fedezésére. Azon tanítók, a kiknek a kiképzés területén a phloxera s a szőlőtetű megdadtá, vagy elpusztította, 1 koronás költségvetésű kérvényüket *Darányi Ignecz* földművelésügyi miniszterhez eljuttatva, az ősz-és borkészítési terén eddig kifejtett működés s ezen körülmény a közvetlen iskolai hatóság útján is igazolándó.

— **Ipar-reiz kiállítás.** Husvét vasárnapján és hétfőjén volt közzémelen az iparos egdek továbbképző rajztanfolyamának kiállítása, az iparostudót Jókai utca 2. szám alatt levő helyiségben. Ugyes és érdekes volt a kiállítás minden tekintetben s *Molnár Béla* rajztanár, a tanfolyam vezetőjének fáradozása nem volt hiába való. A tanfolyamra eredetileg negyvenen iratkoztak be, évközben azonban 16-an elmaradtak, ez az egyetlen rossz dolog volt a kiállítással. A résztvevők nevei a következők:

Közművesek: Panko István, Horváth Ferenc, Kósa Ferenc, Szantner Ferenc, Farkas Ferenc, Jábor János, Peil János, Langmár István, Borsányi Ferenc, Ring István, Zimmermann Ferenc.

Asok: Stüves István, Horváth József, Král István, Katona Horváth Ferenc, Molnár István.

Asztalosok: Csák István, Györgyalvi Gergely.

Acocsigyártók: Hirtling Ferenc, Kustra József.

Lakatosok: Neprosszel József, Kántor Gyula.

Pestők: Paskuli Béla, Gerlits László.

Kárpitos: Török Antal.

A kiállítást hétfőn br. *Fiáth Pál* főispán is meglátogatta, kíséretben voltak *Havrának József* kir. tanácsos, polgármester, *Réi István* főkapitány és *Alaghy Dezso* iparisikolai bizottsági elnök, a kiket *Say Ferenc* iparostudót lelt elnök és a kiállítás kiváló szervezője *Molnár Béla* kalauzoltak. A főispán hosszasan idezött a kiállításon, a melynek sikerülte fölött legteljesebb elismerést fejezte ki.

NYILTTÉR

Pisky Eszter utóda

dívatruczág Székesfehérvár, Várkapu-utca 1. sz.

A mélyen tisztelt közönség ügyelmébe!

Értésünkre esett, hogy czégünknek valamely ellensége azt a hírt terjeszti rólunk, hogy évtizedek óta fennálló üzletünket eladtuk volna. Nehogy igen tisztelt közönségünk félrevezetessék, sietünk kijelenteni, hogy nemcsak nem adtuk el, de azt minden legjobb tudásunkkal és akaratunkkal tovább vezetjük, reméljük: éppen olyan közmegelegedésre, mint azt eddig vezetni tudtunk.

Kiváló tisztelttel

Székesfehérvár, 1902. márcz. hó 24.

Pisky Eszter utóda.

*) E revat alatt közöltöket nem vállal felelősséget a szerk.

581. tkv. 1902.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székesfehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a székesfehérvári kölcsönös népszegező egyeslet végrehajtatónak ifju **Almássy Ferencz végrehajtást szennedő ellenül 95 Kor. tőkeügvetelés és járulékai iránti végr. ügyében** a székesfehérvári kir. törvényszék a **székesfehérvári kir. járásbírószág területén levő, Székesfehérvár szab. kir. városban fekvő a székesfehérvári 668. sz. betétben A. t. 1. sorz. alatt foglalt 2033. hsz. ingatlanból** ifj. **Almássy Ferenczet** megállítot felelőszre az arverést 3150 K.-ban ezenall megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi ápril hó 19. napján d. e. 9 órakor** ezen kir. törvszék telekvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan beosárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. 60 t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3838. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerüi elismervényt átszolgáltatni.

Székesfehérvárott, 1902. évi január hó 19. napján.

A kir. törvényszék tkvi hatósága.

SÁRKÁNY.
kir. tvszéki bíró.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságánál működő választott tisztviselőik 6 éves megbizatása jövő hóban le fog telni, ennélfogva a **tisztelt közönség 1. é. április 14-ik napjára tiszelteti ki**, mely alkalommal a szerkesztési szabályrendelet 106. §-ában megállapított illetményekkel ellátott sz nyugdíj igénynyvel öszekötött következő állások u. m. polgármester, főjegyző, három tanácsos, főügyész, két árvaszéki ülnök, két aljegyző, pénztárnok sz községnyi állások lesznek választás után betöltendők, mely állásokra eszennel pályázat hirtettetik.

Felhívom mindazokat, kik fenti állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felkészelt, különösen pedig életkorukat sz az 1888. évi I. t. cz. meghatározott minősítvényökkel igazoló okmányaikkal ellátott kérvényeket

fenti határnapi Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága bizottsági testületéhez czímezve, hozzám megveházi lakásomon adják be.

Székesfehérvár szab. kir. városának azon tisztviselői, kik eddig betöltött állásukra pályáznak, minősítvényüket bizonyító okmányuk bemutatásától felmentetnek.

Székesfehérvár, 1902. évi márczius hó 24.

Br. Fláth Pál, s. k.
főispán.

Nagy mosó és vasaló intézet.

Székesfehérvár Lakatos-utca 10. szám.
(Bejárat a püspökség mellett.)

Minden fehérnemű gép nélkül a legtisztábban lesz mosva és a legszebben vasalva.

Műhelyemben mind kipróbált munkásnó van alkalmazva a a fehérneműek semmiféle szerrel etetve nem lesznek.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos ár!

Vidéki megrendelések pontos időre elfogadtnak.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve alázatos tisztelttel!

Nagy Ignác.

fehérnemű tisztító intézete, Lakatos u. 10.
(Baját ház.)

Világhírű orosz Karaván Tea

K. C. Popoff Testvérek

Moszkvában.

Csász. és kir. udvari szállítók.

Legfinomabb minőség.

Legfinomabb minőség.

Szétküldési iroda: — **BÉCS,** —
VII/II. Breitengasse 9

Kicsinyben

minden szakmabeli finomabb kereskedésben kapható, eredeti csomagolásban.

Eladó szőlő!

Egy hét októlas jó karban levő szőlő — csinos nyaralásra alkalmas lakházzal — nagy pénzért, az Öreghegy egyik legzebb részén szabadkézből eladó. Czím: a kiadóhivatalban.

Napernyők és divatos saison cikkek érkeztek

Ullmann és Weisz

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Képeslapok

óriási választékban, kapható: **Eisler Adolfnál Nádor-utca.**

Keil-lakk

legkifjáltabb mázólsz-er puha padló számrára.

1 nagy palackz ára frt. 1.35. kor. — 1 kis palackz ára 68. kor.

Szagtalan

padló-viasz „Glória“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számrára.

Arany-Fénymáz

képkerekek stb. bearanoyozására.

1 kis palackz ára 20 kor.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 doboz ára 45 kor. — Mindenkor kaphatók:

FLITS PÁL FIA czégnél Székesfehérvárott.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.